

An impressionist painting of a cloudy sky. The sky is a mix of blue, green, and yellow, with large, textured clouds in shades of brown, orange, and grey. The brushstrokes are visible and expressive.

ALFRED

RODRÍGUEZ

PICÓ

LES ARTS

DE LA METEOROLOGIA

LES ARTS DE LA METEOROLOGIA

ALFRED RODRÍGUEZ PICÓ

Marcombo ¹⁹⁴⁵⁻²⁰²⁰ 75 anys

PRÒLEG

El meu interès per la meteorologia ve de lluny, però si un record il·lumina la meva infància és el d'una bandera casolana instal·lada al terrat de la casa d'estiueig a Llançà, a l'Alt Empordà, i que feia servir per mesurar la força de la tramuntana. La meua vida ha estat i estarà regida per la meteorologia, però això no vol dir que sigui l'única cosa que m'hagi interessat, m'interessi i m'interessarà. Si continuem el passeig pel jardí de la nostàlgia també em veig embadalit davant un quadre, absort en una lectura o encisat escoltant música, clàssica o moderna...

I, com no podia ser d'una altra manera, un acaba barrejant les coses que més li agraden. La primera vegada, devia tenir set o vuit anys quan, acompanyat pel meu germà gran, vaig descobrir les aventures de Tintín en una biblioteca propera a la plaça Eivissa del barri d'Horta de Barcelona. D'entre les diferents històries em va provocar una profunda impressió *Les 7 boles de cristall*. Quina tempesta! Primer la calor del dia fa esclatar les rodes d'un cotxe, després una negror que s'aproxima, unes fortes ventades que empenyen un porticó contra el nas del capità Haddock i, per fi, arriba violentament la pluja amb uns llamps esfereïdors, un dels quals entra per la xemeneia i provoca una sèrie d'incidents remarcables. Aquest potser és el meu primer record de lectura meteorològica o, si més no, d'un fenomen meteorològic que en llegir-lo el sento com si l'estiguessis vivint en directe.

I no és l'únic. Els pares tenien la col·lecció completa de *Las aventuras de Guillermo*, de Richmal Crompton, ambientat en la primera meitat del segle xx a Anglaterra. Les entremaliadures de Guillermo i la seva colla, Los Proscritos, em van tenir enganxat molt temps quan jo tenia uns dotze anys. Gaudia llegint les magnífiques descripcions que feia l'autor sobre dies ennuvolats i plujosos i imaginava en Guillermo amb les cames enfangades gairebé de forma perpètua.

Al cinema hi anava molt sovint. La meua mare treballava de repassadora de pel·lícules a Elius Films; em penso que era al carrer Roger de Llúria de Barcelona, llavors carrer Lauria. Cada setmana sessió doble de cinema, en què gaudia de les escenes on sortien nevades, tempestes, ventades, aiguats...

Per mi una pel·lícula era bona si hi havia una tempesta, un temporal marítim (amb naufragi inclòs) o si hi feia fred i nevava.

A la televisió mirava la sèrie *La família Monster* i sempre que ensenyaven un plànol exterior de la casa, aïllada dalt d'un turó amb uns arbres escanyolits, hi havia tempesta i ventades... M'hauria agradat viure allà. De fet, avui dia l'ambientació meteorològica en una pel·lícula encara és per mi un reclam per anar-la a veure.

De més gran em va fascinar la pintura, sobretot els quadres de pintors on expressen la natura i, més especialment, els fenòmens meteorològics: els cúmuls i cumulonimbus de Canaletto, els celatges borrascosos de Turner, el sol mediterrani de Sorolla o les tempestes magnífiques de Frederic Edwin Church.

I la música... No tinc prou paraules per descriure les sensacions que transmet escoltar *La tempesta*, de Txaikovski, on sembla que les onades et caiguin al damunt, els llamps t'enlluernin, els trons t'eixordin i les ràfegues huracanades del vent et gelin. I no és l'únic; què me'n dius del fred glacial de les peces de Liadov? O de les postes de sol, les boires, els tornados d'altres compositors, tot expressat magníficament amb notes musicals?

Les pàgines següents estan plenes d'anècdotes, tempestes, gelades, ventades i art, molt d'art: les arts de la meteorologia.

ÍNDEX

1. EL CLIMA AHIR	01
2. ESTABILITAT I INESTABILITAT. HUMITAT I PRECIPITACIÓ	57
3. FENÒMENS ÒPTICS, ELÈCTRICS I ASTRONOMIA	97
4. FENÒMENS VIOLENTS	151
5. L'ATMOSFERA	193
6. METEOROLOGIA I NATURA	217
7. NÚVOLS	261
8. PREDICCIONS	295
9. PRESSIÓ, VENT I CIRCULACIÓ ATMOSFÈRICA	355
10. TEMPERATURA. FRED I CALOR	385